

Raport z rynku CO₂

Nr 20, listopad 2013

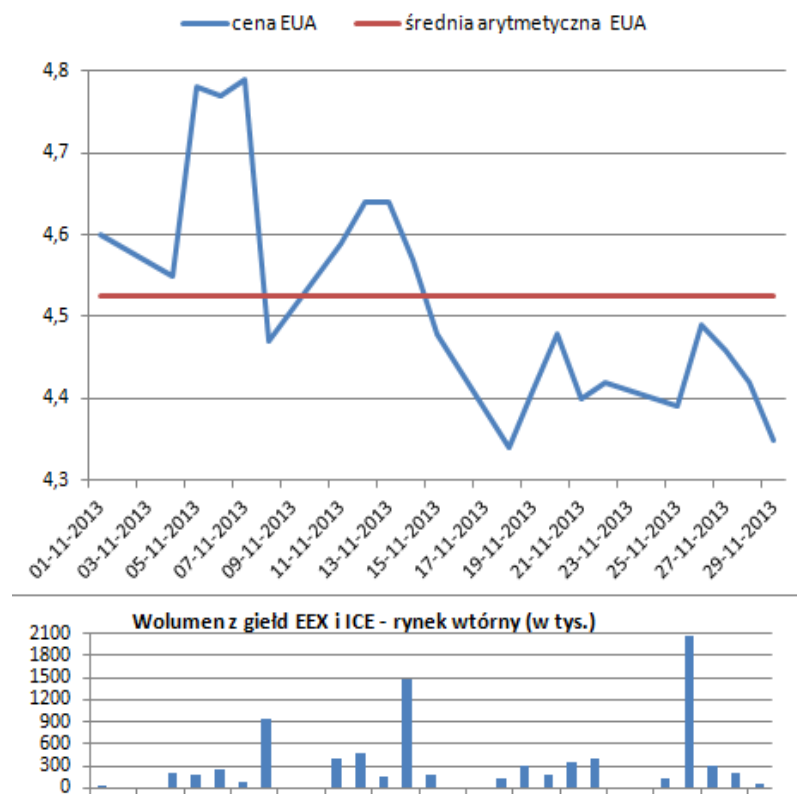
Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA w listopadzie¹

Dzienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w listopadzie 2013 roku (wykres 1) poruszały się w przedziale od 4,34 do 4,79 euro. Poziom minimum cenowego został wyznaczony w dniu 18 listopada, natomiast maksimum w dniu 7 listopada. Zakres zmienności cen uprawnien EUA w listopadzie wyniósł 9,39% cenowego maksimum miesiąca, co jest wynikiem o blisko 5 pkt. % niższym w stosunku do października. Dla porównania warto przywołać ubiegły rok (listopad 2012 r.), w którym po przedstawieniu przez Komisję Europejską propozycji reform w Europejskim Systemie Handlu Uprawnieniami do emisji zakres zmienności znajdował się na poziomie blisko 5-krotnie wyższym niż obecny (dokładnie 43,57%).

Należy zauważyć, że na przestrzeni całego miesiąca nastąpiła wyraźna zmiana krótkoterminowego trendu - z

horyzontalnego na spadkowy (bardzo dobrze jest to widoczne na wykresie 1). Już na początku listopada kurs uprawnień EUA notował spadki wywołane niższą ceną energii elektrycznej oraz pogłoskami o negatywnym nastawieniu niektórych członków partii CDU (partia, która wygrała wrześniowe wybory w Niemczech) do propozycji backloadingu, co zdaniem inwestorów mogło oznaczać przesunięcie jego wprowadzenia na dalszy okres. Jednak był to tylko fałszywy alarm, ponieważ 5 listopada osiągnięto porozumienie w tej sprawie między koalicjantami (partiami

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA oraz poziom wolumenu na rynku spot w listopadzie 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych giełd ICE oraz EEX

CDU i SPD), czego efektem był raptowny wzrost cen EUA w tym dniu aż o 5%. Kolejne 2 dni listopada były „ciche” z uwagi na brak jakichkolwiek wahań cenowych na rynku, a

¹ Opracowano na podstawie informacji prasowych m.in. serwisu Reuters Point Carbon, Icis i stron Komisji Europejskiej.

Tabela 1. Przyczyny większych „wahnięć cenowych” na rynku uprawnień EUA w październiku 2013 roku

L.p	Data	% zmiana ceny w stosunku do dnia sprzed okresu	Przyczyna wzrostu/spadku ceny EUA
1	5-7 listopada	+5,27%	<ul style="list-style-type: none"> • Doniesienia o osiągnięciu porozumienia między CDU a SPD w sprawie poparcia backloadingu
2	8 listopada	-6,68%	<ul style="list-style-type: none"> • Duże wahania cenowe w związku z informacją o uzyskaniu mandatu przez Prezydencję litewską umożliwiającego rozmowy trójstronne między Radą, Komisją i Parlamentem Europejskim nad wprowadzeniem backloadingu
3	11-13 listopada	+3,80%	<ul style="list-style-type: none"> • Doniesienia o porozumieniu, co do wdrożenia backloadingu między Radą, Komisją i Parlamentem Europejskim bez potrzeby prowadzenia trójstronnych rozmów.
4	14-18 listopada	-6,47%	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoczęcie sprzedaży uprawnień EUA z ostatnich 100 mln z puli NER 300
5	19-20 listopada	+3,23%	<ul style="list-style-type: none"> • informacja o przyjęciu propozycji wycofania części uprawnień z rynku ETS na spotkaniu ministrów środowiska państw członkowskich Unii Europejskiej
6	21-25 listopada	-2,01%	<ul style="list-style-type: none"> • duża podaż uprawnień EUA na rynku
7	26 listopada	+2,28%	<ul style="list-style-type: none"> • Brak aukcji w dniu 27 listopada • Korekta cen uprawnień EUA
8	27-29 listopada	-3,12%	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek cen energii na rynku niemieckim

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych.

jedynie co warto odnotować to cenowe maksimum miesiąca osiągnięte w dniu 7 listopada (4,79 euro).

Po informacji o możliwym przyspieszeniu prac nad wdrożeniem backloadingu (dzięki uzyskaniu mandatu przez prezydencję litewską umożliwiającego rozmowy trójstronne między Radą, Komisją i Parlamentem Europejskim w tej sprawie) wydawało się, że wartość uprawnień EUA powinna rosnąć i osiągnąć na koniec dnia cenę wyższą niż w dniu

poprzednim. Na początku wszystko wydawało się zmierzać w tym kierunku, a wartość uprawnień EUA przekroczyła nawet psychologiczną granicę 5 euro. Jednak od tego poziomu ceny uprawnień EUA nieoczekiwanie zaczęły tracić na wartości. W efekcie w dniu 8 listopada giełdy zakończyły dzień z wynikiem ujemnym (-6,68%) w stosunku do notowań z dnia poprzedniego. Najprawdopodobniej większość inwestorów zamierzała zrealizować wcześniej wypracowane zyski. O prawdziwości

powyższej tezy może świadczyć wielkość wolumenu obrotu odnotowana w tym dniu na giełdzie ICE oraz EEX na poziomie prawie 1 mln uprawnień EUA. Spadkowi cen uprawnień EUA najprawdopodobniej sprzyjała również ostrożność podmiotów objętych systemem EU ETS, które w perspektywie otrzymania bezpłatnych uprawnień EUA w tym roku nie przystąpiły do zakupów.

W dniach od 11 do 13 listopada wystąpiła wzrostowa korekta kursu do poziomu 4,64 euro. W kolejnych dniach jednak nastąpiły głębsze spadki cen uprawnień EUA. Kluczowe dla rynku były dwa wydarzenia, które spowodowały ogólny wzrost podaży uprawnień EUA. 14 listopada Europejski Bank Inwestycyjny (EIB) rozpoczął sprzedaż ostatnich 100 mln uprawnień EUA z rezerwy NER 300. W ciągu kolejnych 5 miesięcy EIB wystawi do sprzedaży średnio po 20 mln uprawnień w miesiącu. Środki uzyskane ze sprzedaży mają być przeznaczone do wsparcia projektów demonstracyjnych wychwytywania i geologicznego składowania CO₂ (CCS) oraz innowacyjnych technologii energetyki odnawialnej na terytorium Unii. W efekcie, ceny uprawnień EUA w dniu 18 listopada spadły do najniższej wartości w miesiącu, czyli do 4,34 euro. W dniu rozpoczęcia spadków, tj. 14 listopada odnotowano nagły wzrost wolumenu – do poziomu blisko 1,5 mln. Warto zauważyć, że w stosunku do dnia poprzedniego był on prawie 10-krotnie wyższy. Z kolei w dniu 15 listopada od dołu po raz drugi została przekroczona średnia arytmetyczna cen EUA z 21 dni transakcyjnych listopada - na poziomie 4,53 euro (czerwona linia na wykresie 1).

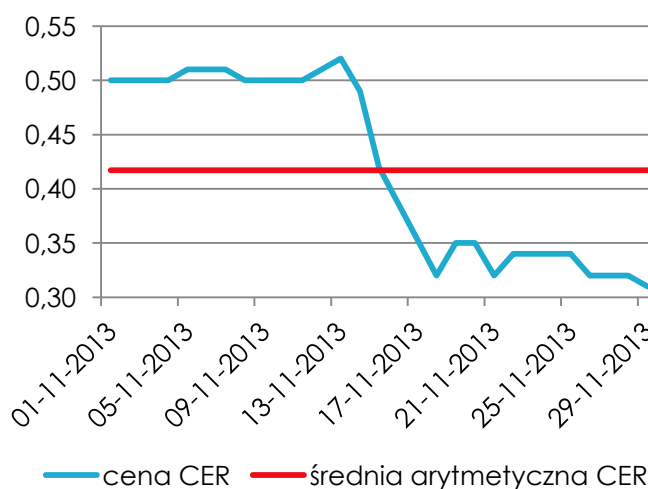
W dniach 19-20 listopada ceny EUA podskoczyły do 4,48 euro, do czego przyczynili się inwestorzy skupujący przecenione walory. Sygnałem do zakupów była informacja o przyjęciu propozycji backloadingu na spotkaniu Ministrów Środowiska państw

członkowskich Unii Europejskiej. Nie do końca jednak udało się przekonać inwestorów do zakupów, bo już w kolejnych dniach ceny uprawnień EUA ponownie spadały.

Można zauważyć, że na wykresie 1 wytworzyła się linia oporu (hipotetycznie wyznacza ją średnia arytmetyczna listopada), która skutecznie hamowała wzrosty ceny uprawnień EUA do końca miesiąca. 21 listopada ogłoszono szczegóły dotyczące propozycji backloadingu. W dokumencie opublikowanym na stronach internetowych Komisji Europejskiej przedstawiono dwa nowe scenariusze jego wprowadzenia. Pierwsza propozycja zakłada wycofanie z aukcji w 2014 i 2015 r. odpowiednio 400 i 500 mln uprawnień EUA oraz przywrócenie ich na rynek w 2019 r. (300 mln) oraz 2020 r. (600 mln). Z kolei druga opcja zakłada wycofanie z aukcji w 2014, 2015 i 2016 r. odpowiednio 400, 300 i 200 mln uprawnień EUA oraz przywrócenie ich na rynek w tej samej ilości i czasie jak w opcji pierwszej. [Link](#)

Wydawało się, że momentem przelomowym dla rynku będzie dzień 26 listopada, z uwagi

Wykres 2. Dienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w listopadzie 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Reuters Point Carbon

na rekordowo wysoki wolumen obrotów (ponad 2 mln). Jednak była to kolejna korekta wzrostowa w krótkoterminowym trendzie spadkowym. Do wzrostów mógł przyczynić się fakt, że w dniu następnym, tj. 27 listopada (środa) nie odbywała się żadna aukcja uprawnień EUA w Europie.

Kurs uprawnień EUA zakończył miesiąc z wynikiem 4,35 euro, co oznacza spadek w stosunku do ceny zamknięcia z dnia 26 listopada o 3,12%. Przyczyną był prawdopodobnie spadek cen energii elektrycznej na rynku niemieckim.

Podsumowując, ceny uprawnień EUA w listopadzie na rynku wtórnym spadły o 5,43%, natomiast łączny wolumen obrotów z giełdy ICE oraz EEX wyniósł blisko 8,5 mln.

Analitycy rynkowi cytowani przez Reuters Point Carbon są zdania, że w przypadku wprowadzenia propozycji backloadingu (w ich opinii stanie się to nie wcześniej niż w połowie 2014 roku) ceny uprawnień EUA podwoją swoją wartość w stosunku do obecnych notowań.

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek CER w listopadzie²

Przedstawione na wykresie 2 dzienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w listopadzie 2013 roku poruszały się w korytarzu cenowym wyznaczonym przez skrajne punkty miesięcznego minimum (0,31 euro) oraz maksimum (0,52 euro). Skrajne wartości zostały odnotowane w dniu 14 listopada (maksimum) oraz w ostatnim dniu transakcyjnym miesiąca (minimum). Zakres różnicowania cen jednostek CER w listopadzie wyniósł 0,21 euro, co było poziomem blisko 2-krotnie wyższym niż w październiku.

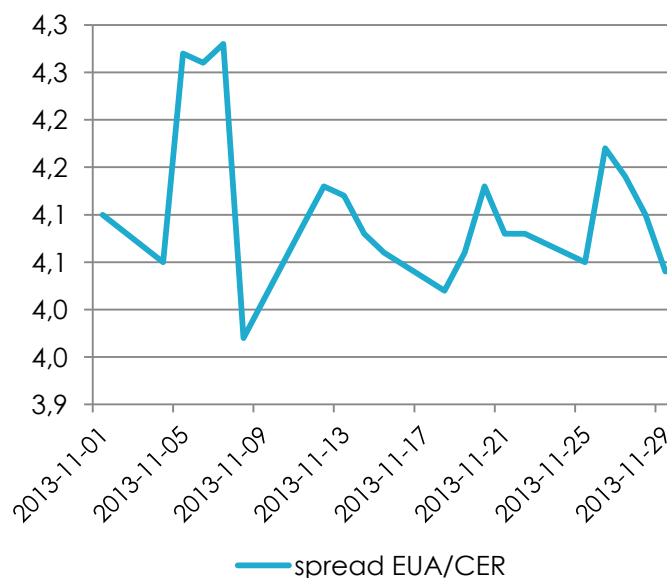
² Opracowano na podstawie informacji prasowych m.in. serwisu Point Carbon i stron Komisji Europejskiej.

Do 13 listopada ceny jednostek CER oscylowały wokół poziomu 0,5 euro. Od 14 do 21 listopada nastąpiło nagłe załamanie kursu aż o 35% do prawie najniższego poziomu miesiąca. W tym czasie, a dokładniej w dniu 15 listopada „od góry” została przekroczona średnia arytmetyczna z 21 dni transakcyjnych listopada wynosząca 0,42 euro.

Spadek cen jednostek CER wynikał przede wszystkim ze spadku kursu uprawnień EUA na rynku wtórnym (o blisko 6,5%).

Po tak dużych spadkach ceny jednostek CER ustabilizowały się i poruszały się w przedziale między 0,31 do 0,34 euro już do końca miesiąca. W sumie w listopadzie jednostki CER straciły na wartości 38%. Na giełdzie ICE sprzedano w sumie 47 tys. jednostek, z czego najwięcej (61,7%) w dniu 20 listopada.

Wykres 3. Spread EUA/CER w listopadzie 2013 r. [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych Reuters Point Carbon

Listopadowy spread EUA/CER

Listopadowy wykres spreadu EUA/CER (wykres 3) był zbliżony do wykresu cen uprawnień EUA (wykres 1). W porównaniu z poprzednim miesiącem średnia listopadowa wycena spreadu była o 5,7 % niższa od tej notowanej w poprzednim miesiącu (średnia dla października wynosiła 4,36 euro).

Najwyższy poziom spreadu odnotowano w dniu 7 listopada (4,28 euro), co było efektem wzrostu wyceny uprawnień EUA (4,79 euro - najwyższa wartość w listopadzie). Warto odnotować, że dzień ten był najbardziej korzystnym momentem do zamiany uprawnień EUA na jednostki CER. Co ciekawe, najniższy poziom spreadu (3,97 euro) ukształtował się w dniu następnym i był to najmniej korzystny pod względem zamiany uprawnień EUA na jednostki CER. W tym przypadku również ceny jednostek CER podążały w ślad za cenami uprawnień EUA.

Kompilacja najważniejszych wydarzeń wpływających na rynek uprawnień EUA w listopadzie 2013 roku:

- ▶ **8 listopada** – Prezydencja litewska uzyskuje mandat umożliwiający rozmowy trójstronne między Radą, Komisją i Parlamentem Europejskim w kwestii wdrożenia backloadingu (przyspieszenie drogi legislacyjnej).
- ▶ **11-22 listopada** – odbywa się 19 Sesja Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu wraz z 9 Sesją Spotkań Stron Protokołu z Kioto.
- ▶ **14 listopada** – rozpoczyna się sprzedaż ostatnich 100 mln uprawnień EUA z rezerwy NER 300 przez Europejski Bank Inwestycyjny. W ciągu kolejnych 5 miesięcy EBI ma wystawić do sprzedaży średnio 20 mln uprawnień w miesiącu.
- ▶ **18 listopada** – KE informuje o nowym kalendarzu aukcji na 2014 rok.

- ▶ **20 listopada** – na spotkaniu Komitetu Stałych Przedstawicieli (COREPER) zostaje przyjęty projekt tymczasowego wycofania 900 mln uprawnień EUA z rynku EU ETS. Aby projekt wszedł w życie potrzebna jest jego akceptacja na głosowaniu Rady Europejskiej oraz Parlamentu Europejskiego.
- ▶ **21 listopada** – na stronie Komisji Europejskiej zostaje opublikowana propozycja 2 wariantów wycofania 900 mln uprawnień EUA z rynku EU ETS. [Link](#).
- ▶ **21 listopada** – następuje przerwa techniczna w dostępie do rejestru uprawnień EU. W tym czasie nie ma możliwości wykonywania operacji w systemie.
- ▶ **27 listopada** – zostaje osiągnięte porozumienie, co do terminu wprowadzenia norm emisji CO₂ w transporcie. W roku 2021 poziom emisji w nowych autach ustalono na 95g CO₂/km. Projekt musi zostać zaakceptowany przez przedstawicieli państw członkowskich UE oraz Parlament Europejski.

Listopadowa aktualizacja prognoz cen uprawnień EUA i jednostek CER w latach 2013-2020

Prognozowania cen uprawnień EUA w przyszłym okresie EU ETS można dokonać według dwóch obecnie przyjmowanych sposobów, tj.: według projekcji EUA w poszczególnych latach wykonywanych przez znane instytucje finansowe lub poprzez notowania kontraktów terminowych futures³,

³ Zgodnie z definicją podaną przez Giełdę Papierów Wartościowych kontrakt terminowy jest umową, w której kupujący zobowiązuje się do zakupu w przyszłości określonego towaru, zwanego instrumentem bazowym. Sprzedający zobowiązuje się natomiast do sprzedania określonego w kontrakcie instrumentu bazowego. Instrumentami bazowymi mogą być akcje, waluty, indeksy giełdowe, a właściwie dowolne wartości ekonomiczne, które można wyliczyć w sposób nie budzący wątpliwości.

Tabela 2. Notowania cen kontraktów terminowych futures EUA z dnia 2 grudnia 2013 r. [w euro]

Rodzaj kontraktu/prognoza cen EUA	Rok z okresu 2013-2020							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ICE ECX EUA Futures December*	4,41	4,55	4,76	4,89	5,14	5,38	5,62	5,86
Średnia w całym okresie	5,08							

*z terminem zapadalności w grudniu danego roku.

Źródło : www.barchart.com

których instrumentem bazowym są uprawnienia EUA, a wygaśnięcie kontraktów następuje w grudniu danego roku (2013-2020).

W tabeli 2 zamieszczono informacje o wycenach grudniowych kontraktów terminowych EUA z najbardziej płynnego w tej chwili rynku uprawnień EUA (o najwyższym wolumenie transakcji) – giełdy ICE/ECX. Dane, o których mowa powyżej, zostały opublikowane w dniu 2 grudnia 2013 roku. Biorąc pod uwagę fakt, że termin zapadalności kontraktów przypada na ostatni miesiąc każdego roku notowań, posłużono się okresem 2013-2020.

Wycena kontraktów terminowych na uprawnienia EUA notowanych na początku grudnia maleje we wszystkich latach w porównaniu do wycen kontraktów notowanych na początku października. W całym okresie 2013-2020 średnia wartość kontraktów była o 0,32 euro niższa niż miesiąc wcześniej. Niski poziom wycen kontraktów terminowych wynika z niepewności, co do wprowadzenia propozycji backloadingu. Niewątpliwie wiele w tej sprawie będzie zależać od grudniowego głosowania w Parlamencie Europejskim.

Warto zauważyć, że są to ostatnie publikowane wyceny grudniowych kontraktów terminowych na 2013 r. w niniejszym raporcie (kontrakty na 2013 r. wygasają w grudniu).

W listopadzie żadna instytucja finansowa nie opublikowała prognoz dotyczących średniej ceny EUA w kolejnych latach, jak i w całym III okresie rozliczeniowym. Prawdopodobnie było to spowodowane dużą liczbą wydarzeń, które wprowadzały niepewność, co do określenia prognozy cenowej, np. dokładny termin wycofania części uprawnień z rynku czy wystawienie na sprzedaż uprawnień EUA pochodzących z NER 300.

Podsumowanie polskich aukcji uprawnień EUA organizowanych w listopadzie

W dniach 4, 11, 18 oraz 25 listopada 2013 r. w godzinach od 13:00 do 15:00 odbyły się cztery kolejne aukcje polskich uprawnień EUA z okresu rozliczeniowego 2013-2020. Aukcje przeprowadzono na tymczasowej wspólnotowej platformie aukcyjnej, której operatorem jest Europejska Giełda Energii (EEX) z siedzibą w Lipsku. Polska na każdej z listopadowych aukcji oferowała do sprzedaży po 3,66 mln uprawnień EUA. Aukcje polskich

uprawnień EUA w III okresie EU ETS mogą być przeprowadzane dzięki umowie podpisanej przez Ministra Środowiska oraz giełdę EEX. W 2013 r. zgodnie z kalendarzem aukcji Polska ma zamiar sprzedać w sumie 51 249 500 uprawnień EUA.

Praktycznie w całym listopadzie cena rozliczeniowa notowana podczas aukcji polskich uprawnień EUA systematycznie spadała. W dniu 11 listopada znajdowała się na nie notowanym dotychczas poziomie 4,47 euro, a tydzień później spadła jeszcze niżej - do wartości 4,33 euro. Oznacza to, że od startu polskich aukcji, czyli od dnia 16 września

cena rynkowa należących do Polski uprawnień EUA skurczyła się o ponad 20%. Koniec listopada przyniósł wzrost ceny rozliczeniowej EUA do poziomu 4,38 euro.

Różnica pomiędzy cenami rozliczeniowymi osiąganymi na polskich oraz unijnych aukcjach uprawnień EUA wynosiła maksymalnie 0,06 euro. Z kolei większa rozbieżność w cenach polskich uprawnień EUA wystąpiła w porównaniu z cenami zamknięcia notowanymi na giełdzie ICE. Na dwóch pierwszych sesjach aukcyjnych w dniu 4 oraz 11 listopada różnica ta wynosiła odpowiednio 0,09 oraz 0,12 euro. Ostatnie

Tabela 3. Statystyczne zestawienie kluczowych parametrów aukcji organizowanej przez PL oraz KE na giełdzie EEX w porównaniu z ceną uprawnień EUA osiąganą na giełdzie ICE w tych samych dniach w listopadzie 2013 r.

L.p.	Parametry aukcji/ daty aukcji w 2013 roku	Aukcja											
		4 listopada			11 listopada			18 listopada			25 listopada		
		PL	KE	SPOT zamk. (ICE)	PL	KE	SPOT zamk. (ICE)	PL	KE	SPOT zamk. (ICE)	PL	KE	SPOT zamk. (ICE)
1	Cena rozliczenia [w euro]	4,64	4,58	4,55	4,47	4,45	4,59	4,33	4,38	4,34	4,38	4,38	4,39
2	Liczba uprawnień do sprzedaży – podaż [w mln EUA]	3,6605	3,4615	x	3,6605	3,4615	x	3,6605	3,4615	x	3,6605	3,4615	x
3	Przychody ze sprzedaży [w mln euro]	16,985	15,854	x	16,362	15,404	x	15,850	15,161	x	16,033	15,161	x
4	Całkowite zapotrzebowanie - popyt [w mln EUA]	12,175	12,623	x	10,247	14,323	x	8,485	11,818	x	13,090	13,655	x
5	Wskaźnik popytu do podaży	3,33	3,65	x	2,80	4,14	x	2,32	3,41	x	3,58	3,94	x
6	Liczba wszystkich uczestników	20	19	x	17	20	x	17	18	x	17	21	x
7	Liczba zwycięskich uczestników	17	16	x	16	14	x	16	17	x	15	15	x

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE, na podstawie danych opublikowanych przez giełdę EEX oraz ICE

dwie sesje aukcyjne w listopadzie kończyły się na bardzo zbliżonym poziomie (różnica zaledwie 0,01 euro).

Warto zwrócić uwagę w jaki sposób kształtowała się cen uprawnień EUA na rynku wtórnym tuż przed zakończeniem okna składania ofert na aukcji. Najprawdopodobniej większość oferentów właśnie wtedy składa swoje oferty. Różnica pomiędzy cenami uprawnień EUA na rynku pierwotnym oraz wtórnym parę minut przed zakończeniem aukcji o godzinie 15:00 wynosiła maksymalnie 0,02 euro. Jest to przykład potwierdzający tezę, że cena rozliczenia aukcji w głównej mierze zależy od ceny jaką ustalą inwestorzy na rynku wtórnym.

Zarówno polskie, jak i unijne aukcje w listopadzie cieszyły się stosunkowo wysokim zainteresowaniem inwestorów. Na wszystkich aukcjach, liczba uprawnień EUA, na które opiewały złożone oferty, ponad 2-krotnie przewyższyły wolumen oferowany do sprzedaży. Na wyróżnienie zasługuje pierwsza oraz ostatnia polska sesja aukcyjna listopada, gdzie stosunek popytu do podaży wyniósł odpowiednio 3,33 oraz 3,58. Należy zauważyć jednak, że współczynniki osiągnane na aukcjach unijnych były w każdym przypadku wyższe, przekraczając nawet poziom 4,0.

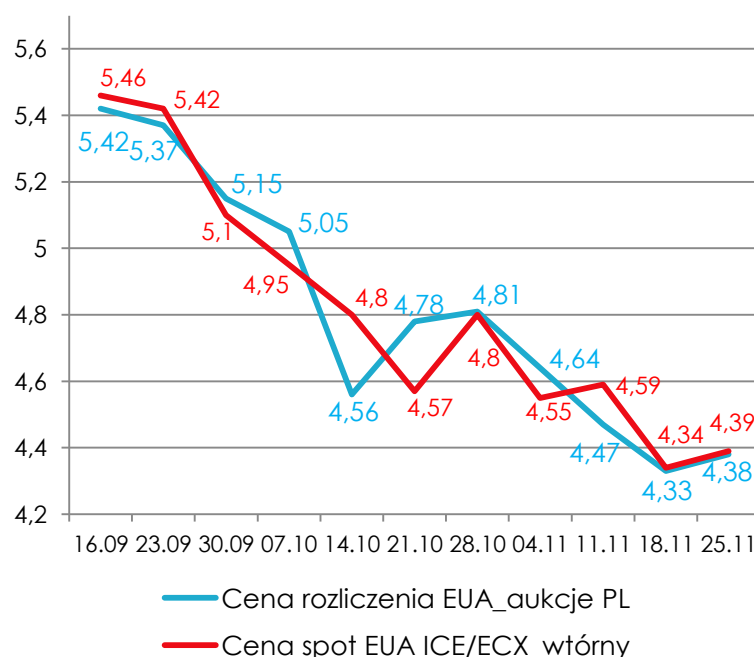
W prawie każdej polskiej aukcji w listopadzie udział wzięło 17 oferentów. Wyjątek stanowiła sesja z dnia 4 listopada, gdzie do aukcji przystąpiło 20 uczestników. Należy pamiętać, że każdy z nich mógł złożyć dowolną ilość zleceń, z dowolnie określonym wolumenem po różnej cenie. Co ciekawe prawie wszystkim oferentom biorącym udział w polskich aukcjach udało się

zakupić uprawnienia EUA (88%-94%). Z kolei na aukcji unijnej przeważnie oferty składało 20 uczestników. Wyjątkiem był dzień 18 listopada, kiedy do aukcji przystąpiło jedynie 17 uczestników. Uprawnienia EUA na aukcjach unijnych udawało się zakupić 70-94% oferentów.

Należy zauważyć, że rynek pierwotny aukcji jest silnie skorelowany z rynkiem wtórnym. Notowania cen uprawnień na aukcjach w grudniu będą zależały od trendu panującego na giełdach. O tym czy będzie on wzrostowy czy spadkowy zadecyduje głosowanie Parlamentu Europejskiego nad wprowadzeniem backloadingu w dniu 10 grudnia 2013 r.

Warto pamiętać, że w grudniu w dniach 2, 9 oraz 16 odbędą się trzy ostatnie polskie aukcje w 2013 roku. Z uwagi na zbliżający się okres świąteczny dzień 17 grudnia będzie ostatnim w 2013 roku, w którym zostanie

Wykres 4. Porównanie cen uprawnień EUA [w euro] osiągniętych w tych samych dniach w roku 2013 w ramach PL aukcji oraz rynku wtórnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych opublikowanych przez giełdę EEX, ICE oraz Point Carbon

przeprowadzona aukcja unijna.

Nowy Kalendarz aukcji na 2014 rok

W dniu 18 listopada Komisja Europejska przedstawiła nowy kalendarz aukcji na 2014 rok. W sumie w następnym roku na rynku pierwotnym ma zostać sprzedanych 926,2 mln uprawnień EUA (819,7 mln poprzez giełdę EEX oraz 106,5 mln poprzez giełdę ICE/ECX). Należy zauważyć, że powyższy wolumen uwzględnia 4,9 mln uprawnień EUA należących do Chorwacji, natomiast nie uwzględnia 17,2 mln uprawnień EUA krajów EFTA, (nie mają jeszcze podpisanej umowy z EEX oraz Komisją Europejską) oraz uprawnień EUA, które ewentualnie mogą zostać wycofane z rynku w ramach opcji backloadingu (ważne głosowanie w Parlamencie Europejskim w tej sprawie odbędzie się 10 grudnia). Aukcje uprawnień należących do 25 państw członkowskich mają się odbywać na platformie EEX od 7 stycznia do 16 grudnia 2014 roku w każdy poniedziałek, wtorek i czwartek, natomiast aukcje niemieckich uprawnień – w każdy piątek. Z kolei aukcje polskich uprawnień EUA na platformie EEX mają rozpocząć się od 8 stycznia 2014 r., w co czwartą środę również w godzinach od 9:00 do 11:00.

Stan prac nad przydziałem bezpłatnych uprawnień dla przemysłu i na produkcję ciepła w 2013 r., zgodnie z art. 10a dyr. EU ETS

Do końca listopada bieżącego roku 12 państw członkowskich przedłożyło do Komisji Europejskiej tabelę z określoną wielkością bezpłatnych przydziałów uprawnień (z ang.: NAT – National Allocation Table). Liczba uprawnień na jaką opiewały tabele stanowiła ok. 30% całkowitej liczby bezpłatnych uprawnień dostępnej dla instalacji przemysłowych (bez uwzględnienia derogacji dla elektroenergetyki) w III okresie rozliczeniowym. Należy zauważyć, że obecnie (stan na 2 grudnia 2013 r.) 7 z 12 państw

dostarczyło również korekty przydziałów na 2013 r. (z ang.: NAT change) co stanowiło 20% całkowitej liczby bezpłatnych przydziałów dostępnej dla instalacji przemysłowych. Korekty te są niezbędne do uzyskania od Komisji Europejskiej ostatecznej decyzji zatwierdzającej przydziały na 2013 r. Jednakże żadna z takich decyzji nie została jeszcze wydana przez Komisję.

Światowa podaż jednostek CER

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej (UNFCCC)⁴ wynika, że w listopadzie zarejestrowano jedynie 42 projekty CDM (ang. Clean Development Mechanism), a w sumie do końca miesiąca zarejestrowano 7401 projektów CDM.

Liczba jednostek CER wydanych do końca listopada wynosi ok. 1 410 mln, czyli w ciągu ostatniego miesiąca wydano ok. 10 mln jednostek CER. Z przedstawionych przez Radę Zarządzającą CDM (ang. CDM Executive Board - CDM EB), wynika, że zarejestrowane projekty CDM realizowane są w 93 krajach. Poza tym realizowanych jest 231 programowych projektów CDM w 64 krajach⁵. Liczba wydanych jednostek CER, do końca października 2013 r. to 1,4 mld, w tym - do końca 2012 r. wydano prawie 1,2 mld jednostek CER.

W listopadzie zgłoszono 10 nowych projektów CDM (w tym: 6 z Indii oraz po jednym z Mjanma (dawna Birma), Panamy, RPA i Sri Lanki)⁶.

Światowa podaż jednostek ERU

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej dotyczących wydawanych jednostek ERU wynika, że do 15 listopada br. wydano w sumie ponad 840 mln

⁴ www.unfccc.int

⁵ CDM EB Progress Update – COP19 Q&A session, 12.11.2013

⁶ UNEP Risoe CDM/JI Pipeline Analysis and Database, December 1st 2013

ERU. W listopadzie wydano rekordowo mało jednostek ERU, bo jedynie ok. 300 tys. (wszystkie z Polski).

Z informacji przedstawionych przez Komitet Nadzorujący JI (ang. Joint Implementation Supervisory Committee - JISC) wynika, że do tej pory zarejestrowano 598 projektów (w tym 547 w ramach ścieżki I⁷ i 51 w ramach ścieżki II⁸). Do końca 2012 r. wydano ponad 628 mln jednostek ERU⁹.

Podaż jednostek ERU z Polski

W listopadzie w Rejestrze Unii dokonano transferu prawie 300 tys. jednostek ERU za redukcje emisji osiągnięte w związku z realizacją projektu wspólnych wdrożeń Polsce. Całkowita liczba jednostek ERU wydanych w związku z realizacją projektów realizowanych w Polsce przekroczyła tym samym 20 mln.

Pozostałe informacje

- W czasie COP19 Rada Zarządzająca CDM przedstawiła informacje nt. mechanizmu CDM. Jej zdaniem CDM to najbardziej

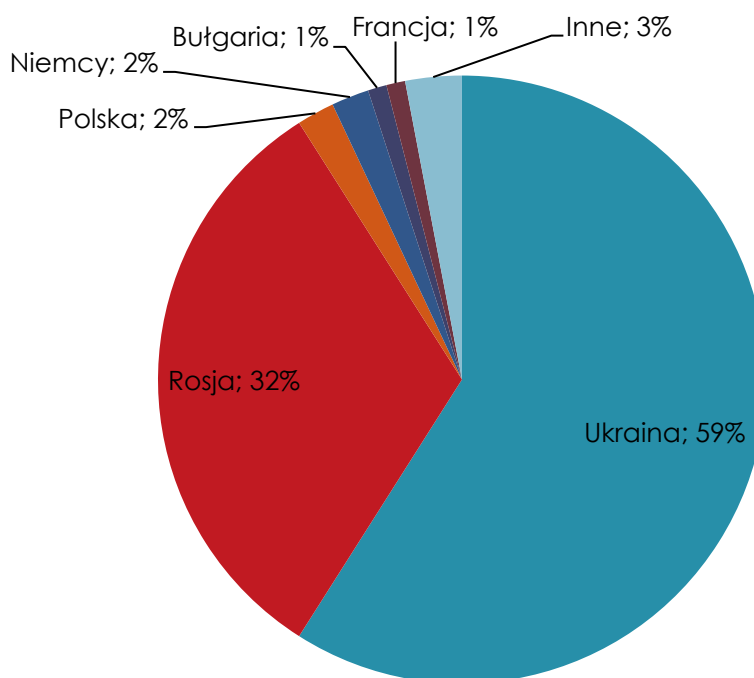
⁷ Ścieżka I - kraj goszczący projekty może samodzielnie określić zasady i procedury oceny, zatwierdzania i weryfikacji projektów JI.

⁸ Ścieżka II jest procedurą określoną międzynarodowo w decyzji Konferencji Stron służącej jako pierwsze Spotkanie Stron Protokołu z Kioto (Decyzji 9/CMP.1) i wiąże się z zewnętrzną oceną i weryfikacją projektów JI przez powołany do tego celu Komitet Nadzorujący JI (JISC) oraz akredytowane niezależne jednostki (AIE - Accredited Independent Entity).

⁹ JI - 2013 Overview and CMP.9 Recommendations, JISC Q&A Session, 12.11.2013⁹ CDM EB Progress Update - COP19 Q&A session, 12.11.2013

rozpoznawalny mechanizm offsetowy na świecie, a jego szacowane inwestycje to 315 mld USD w działania związane z mitygacją i zrównoważonym rozwojem, które pomogły krajom zaoszczędzić ok. 3,6 mld USD kosztów (tzw. compliance costs)¹⁰.

Wykres 5. Dotychczas wydane jednostki ERU z podziałem na państwa wydające

Źródło: JI - 2013 Overview and CMP.9 Recommendations, JISC Q&A Session, 12.11.2013

Projekty CDM są realizowane w 93 krajach. W swoich rekomendacjach Rada podkreśla konieczność zachęcania państw do wykorzystywania mechanizmu oraz do dobrowolnego umarzania jednostek CER, co pozwoliłoby na zagospodarowanie chociaż części nadwyżki jednostek CER na rynku. Według danych UNEP/Risoe do tej pory

¹⁰ CDM EB Progress Update - COP19 Q&A session, 12.11.2013

dobrowolnie umorzono jedynie ok 0,3 mln CER¹¹.

- ▶ W tym samym czasie odbyła się sesja pytań i odpowiedzi Komitetu Nadzorującego JI, na którym przedstawiono informacje liczbowe dotyczące funkcjonowania mechanizmu, w tym wydawania jednostek ERU w podziale na kraje (wykres 5). Zgodnie z powyższym wykresem, najwięcej, bo aż 59% wydawanych ERU pochodzi z Ukrainy. Na drugim miejscu jest Rosja – 32 %. Kolejne kraje wydające ERU to Polska, Niemcy, Bułgaria i Francja, które wspólnie odpowiadają za 6% jednostek wydawanych z projektów JI.
- ▶ Norweska organizacja stworzona przez rząd - NEFCO rozpoczęła przyjmowanie wniosków w ramach Norwegian Carbon Procurement Facility (NorCaP)¹². NEFCO zaprasza uczestników projektów CDM do składania wniosków w sprawie dostarczenia jednostek CER z projektów, których realizacja jest zagrożona w związku z bardzo niską ceną jednostek. NorCaP jest całkowicie finansowane przez rząd norweski i ma na celu zakup 30 mln jednostek CER, które będą mogły być wykorzystane do rozliczenia emisji w drugim okresie rozliczeniowym Protokołu z Kioto

Podsumowanie COP19 w Warszawie

23 listopada 2013 r. zakończyło się 19 spotkanie Stron Ramowej Konwencji ONZ ds. Zmian Klimatu oraz 9 spotkanie Stron Protokołu z Kioto, znane powszechnie jako Konferencja COP19 (ang. Conference of the Parties). Przez 13 dni około 10 000 delegatów z 195 krajów dyskutowało na terenie Stadionu

¹¹ UNEP Risoer CDM/JI Pipeline Analysis and Database, December 1st 2013

¹²http://www.nefco.org/financing/norcap_call_for_proposals

Narodowego w Warszawie, przekształconego tymczasowo w duże centrum konferencyjne, na tematy związane z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym i adoptowaniu się do ich efektów.

Wynikiem wielogodzinnych negocjacji międzynarodowych jest przyjęcie szeregu decyzji dotyczących, m.in. powołania Warszawskiego Mechanizmu dotyczącego finansowania ochrony lasów tropikalnych i przeciwdziałania wylesianiu (ang. Reducing Emissions from Deforestation and forest Degradation, REDD+), ustalenia procedur i zasad działania Zielonego Funduszu Klimatycznego, zebrania środków finansowych (100 mln USD) w ramach Funduszu Adaptacyjnego, utworzenia Warszawskiego Mechanizmu Strat i Szkód (ang. Warsaw international mechanism for loss and damage) umożliwiającego finansowanie działań związanych ze skutkami gwałtownych zjawisk klimatycznych oraz finalizacji systemu dotyczącego mierzenia, raportowania i weryfikacji (Measurement, Reporting, and Verification, MRV) obecnie podejmowanych działań redukcyjnych.

Najważniejszą jednak decyzją podjętą w Warszawie jest decyzja dotycząca realizacji tzw. Platformy Durbańskiej, czyli procesu przygotowywania nowego globalnego porozumienia klimatycznego obowiązującego wszystkie państwa świata po 2020 roku. Decyzja ta obejmuje dwuletni program prac nad tekstem porozumienia, który ma zakończyć się w 2015 jego podpisaniem podczas Konferencji COP21 w Paryżu. Dodatkowo ustalono, że wszystkie 195 państw powinno w 2014 roku rozpocząć krajowe przygotowywanie do swoich przyszłych indywidualnych celów, a ich przedłożenie na forum międzynarodowym powinno nastąpić od pierwszego kwartału 2015 roku.

Podczas COP19 po raz pierwszy do dyskusji oprócz przedstawicieli administracji rządowych oraz obserwatorów z organizacji

pozarządowych (ang. Non – Governmental Organizations, NGOs) zaproszono, również reprezentantów sektora biznesowego oraz miast i samorządów tak, aby mogli podzielić się swoimi doświadczeniami i oczekiwaniami względem działań politycznych w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym.

Dodatkowo podczas warszawskiej Konferencji COP19 Sekretarz Generalny ONZ Ban Ki – Moon ponownie przedstawił zaproszenie dla wszystkich przedstawicieli rządów, liderów ze świata finansów, biznesu oraz lokalnych władz na specjalny szczyt klimatyczny, który odbędzie się w Nowym Jorku w dniu 23 września 2014 r. Szczyt ten ma na celu wsparcie negocjacji klimatycznych nad nowym porozumieniem klimatycznym toczących się na forum Konwencji Klimatycznej UNFCCC.

Porozumienie w sprawie norm emisji w nowych autach

Osiągnięto porozumienie, co do terminu wejścia nowych, bardziej restrykcyjnych norm emisji CO₂ dla nowych samochodów. Obecne regulacje określają dopuszczalną emisję w nowych samochodach na poziomie 130g CO₂/km w 2015 r. Według projektu w 2020 r. miałyby się to zmienić na 95g CO₂/km w 100% nowych aut. Jednak Niemcy sprzeciwili się temu, ze względu na duży udział w produkcji aut luksusowych, w których duże silniki potrafią przekroczyć nawet dwukrotnie dopuszczalne normy. Po negocjacjach między przedstawicielami państw członkowskich i Parlamentem Europejskim wypracowano nieformalne porozumienie, w którym przesunięto o rok (do 2021 r.) wprowadzenie nowych ostrzejszych norm dla wszystkich nowych aut. Ponadto, utrzymano wielkość „super-kredytów” na poziomie 7,5 g CO₂/km, a nie jak proponowano w negocjacjach 2,5 g CO₂/km. Firmy produkujące auta o zerowej emisji (np. elektryczne) lub bardzo mało emisyjne otrzymują tzw. „super-kredyty”, dzięki którym

mają możliwość rozliczania emisji z pojazdów, które przekraczają określone normy emisji, np. auta o dużej pojemności.

Regulacje określone w porozumieniu muszą zostać zaakceptowane przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej.

Nowe systemy handlu emisjami (ETS) w Chinach

Chiny planują uruchomienie w sumie siedmiu pilotażowych systemów handlu emisjami w różnych regionach kraju. Doświadczenia zebrane w ten sposób mają posłużyć rządowi Chin do stworzenia w przyszłości ogólnokrajowego rynku uprawnień do emisji. Tworzone rynki carbon to część działań Chin na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych w państwie, które jest największym emitentem CO₂ na świecie. Od 2002 r. kraj ten odpowiada za 80% wzrostu emisji na świecie. Rząd w Pekinie zobowiązał się do ograniczenia emisji CO₂ o 40-45% na jednostkę PKB do 2020 r. w porównaniu z wynikami z 2005 r. Pierwszy z pilotażowych „ETS-ów” został uruchomiony w czerwcu 2013 r. w mieście Shenzhen.

26 listopada 2013 r. w Szanghaju uruchomiony został drugi z siedmiu pilotażowych systemów handlu emisjami. ETS w Szanghaju obejmuje 191 firm, emitujących 100-150 mln ton CO₂. Uczestnicy nowego ETS otrzymają bezpłatnie znaczną część potrzebnych im uprawnień od lokalnych władz. Resztę praw do emisji będą musieli zakupić na rynku carbon od firm, które będą miały ich nadwyżkę lub z projektów offsetowych na terenie Chin regulowanych przez rząd centralny. Jak dotąd władze miasta wydały ok. 160 mln darmowych uprawnień. Emitenci, którzy w latach 2006-2011 prowadzili działania na rzecz ograniczenia swoich emisji CO₂ mogą liczyć na większą pulę darmowych uprawnień.

28 listopada 2013 r. Pekin stał się trzecim miastem Chin, które wprowadziło system

handlu emisjami. Regulacje dotyczą 490 największych emitentów CO₂, firm produkujących energię elektryczną, ciepło, firm przemysłowych i dużych budynków. Władze Pekinu liczą na redukcję poziomu smogu, który od lat stanowi problem dla mieszkańców stolicy. System polega na kupowaniu uprawnień do emisji określonej ilości gazów cieplarnianych przez podmioty gospodarcze, uczestniczące w systemie. 42% łącznej emisji zostanie pokryte darmowymi uprawnieniami. Handel emisjami odbywa się na specjalnej platformie CBEEEX, która jest zarządzana przez władze miejskie Pekinu. Handel emisjami i kupowanie uprawnień w cenach regulowanych przez rynek ma stymulować do inwestowania w technologie pozwalające na ograniczenie emisji CO₂ do środowiska.

27 listopada 2013 r. w Szanghaju uprawnienia były sprzedawane za cenę 28 juanów (4,59 USD) za prawo do emisji jednej tony CO₂,

a w Shenzhen za 80 juanów (13,12 USD).

W grudniu w prowincji Guangdong, liczącej ponad 100 milionów mieszkańców, uruchomiony zostanie czwarty z siedmiu pilotażowych systemów handlu emisjami (ETS) w Chinach. Będzie to drugi co do wielkości rynek uprawnień do emisji CO₂ na świecie. Większym pozostanie jedynie Europejski System Handlu Emisjami (EU ETS). System w Guangdong obejmie w 2013 r. emisję 350 milionów ton CO₂ z 202 firm, z takich sektorów jak: energetyka, produkcja cementu, stali oraz petrochemia. Większość praw do emisji zostanie wydana bezpłatnie do 10 grudnia 2013 r. Ponadto lokalne władze do końca tego roku wystawią na aukcjach kolejne 29 milionów uprawnień do emisji, do wykorzystania w 2013 r. Także do końca przyszłego miesiąca Chińska Giełda Emisji w Guangdongu uruchomi rynek wtórny uprawnień do emisji.

Tabela 4. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w grudniu 2013 r.

Dzień	Wydarzenie
5 grudnia	Posiedzenie Rady Unii Europejskiej ds. Transportu, telekomunikacji i Energii
10 grudnia	Posiedzenie plenarne Parlamentu Europejskiego (głosowanie w sprawie backloadingu)
16,17 grudnia	Spotkania Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii Parlamentu Europejskiego
16,17 grudnia	Spotkania Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności Parlamentu Europejskiego)
W grudniu	<p>Terminy aukcji EUA w UE*:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ 2, 9, 16 grudnia: Aukcja <u>3,665 mln</u> polskich uprawnień EUA na unijnej platformie EEX – od 13:00 do 15:00 ⇒ Od 2 do 17 grudnia, każdy poniedziałek, wtorek i czwartek: Aukcja Unijna <u>3,4425 mln</u> (17 grudnia <u>3,999 mln</u>) uprawnień EUA (EEX) – od 9:00 do 11:00 ⇒ 6, 13 grudnia: Krajowa Aukcja Niemiecka, <u>4,020 mln</u> (6 grudnia) i <u>3,6705</u> (13 grudnia) uprawnień EUA (EEX) – od 9:00 do 11:00 ⇒ 4 grudnia: Krajowa Aukcja Brytyjska, <u>4,134 mln</u> uprawnień EUA (ICE) – od 9:00 do 11:00

* na podstawie kalendarza aukcji giełd EEX i ICE/ECX, podane godziny zgodnie z czasem środkowoeuropejskim
 Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii i Analiz

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134
00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl